

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:
Helyben: Félévre 6.— kor. negyedévre 3.— kor.
Vidéken: Félévre 9.— „ negyedévre 4.50 „

Felelős szerkesztő:
SZATHMÁRY ZOLTÁN.

Egyes szám ára 4 fillér.
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Arany János-utca 2. szám. — Telefon 412.

Csanak János.

(Sz.) A Debreczen város harmadik kerületében szép emlékü Szabó Kálmán hirtelen halála folytán árván maradt országos képviselői mandátum sorsa élénken foglalkoztatja napok óta a közvélemény hangulatait.

Egyes érdekkörök már a gyász első napján sorompóba léptek a maguk kicsinyes érdekeinek érvényesítése céljából s legalább is féltucat olyan név került forgalomba, amelyek egyes szűkebb körű társaságok határain túl egyáltalán nem voltak komoly számba vehetők s a mely nevek lanszirozásához a közérdeknek semmi köze sem lehet.

Szóba kerültek régi, meggyűlöl, a nemzeti közvélemény által épen ezért elítelt, megbukott politikai rendszerek nagyon is exponált, letört nagyságai, a turbulens politikai ellenzék fiatal, szakokban nagyon is hangos, lármás vezetői, stb.

Az általános közvélemény azonban nem volt ilyen mohó a jelölésekben s nagy körültekintéssel, higgadt megfontolással vette számba azokat, akik figyelmet érdemlő közszereplésükkel, nem bizonyos egyéni érdekből, de megállapodott, kikristályosodott elvi meggyőződésükből folyólag fejtettek ki önzetlen, érdemes munkásságot, hazánk — a társadalom s közelebbről városunk érdekében.

És a közvélemény szinte majdnem egyhangulag annak a személyében állapodott meg, kinek neve elsőnek és először olvasható e helyen a napok óta megindult választási küzdelemben.

Csanak János az, akit tegnap egyhangu lelkesedéssel ajánlott a debreczeni függetlenségi pártnak jelölésre, eme nagy történelmi multtal bíró politikai párt intéző bizottsága. Ott volt azon a jelölő értekezleten e város nagynevű, kiváló képviselőjének: dr. Bakonyi Samunak jelenléte mellett Somogyi Pál elnöke alatt a párt valamennyi vezérszerepet vivő tagja, kivéven a betegségük miatt megjelenésükben sajnosan gátolt Kertész Mihályt és Harangi Sándort az elnöki tanács érdemes tagjait.

Őszintén gratulálhat önmagának egyhangu, nagy lelkesedéssel hozott határozatáért a debreczeni függetlenségi párt eme vezérbizottsága, mert ez az ajánlás mindenben találkozik az általános közhangulat széles körben megnyilatkozott óhajlásával s amilyen egyhangulag nyilvánult meg a Csanak János személye melletti bizalom, elismerés és szeretet a párt eme nagyfontosságú szervezetében, bizonyára olyan egyöntetű határozattal szentesíti azt már a napokban a függetlenségi párt minden rendű s rangú tagja.

Csanak János teljes bizonyosságra vehető megválasztásával Debreczen város egyik gazdátlanul maradt képviselői mandátuma méltó kezekbe jut.

Csanak Jánossal egyik ősrégi pátriciusi debreczeni kereskedő család erre nagyon is hivatott tagja jut be az ország legelső törvényhozó testületébe, aki kora ifjúságától kezdve rajongó híve s harcosa volt a függetlenségi politikai törekvéseknek. Mint közigazdász a legvalóságosabb időkben is nyíltan szállt sikra azokért az eszmékért, amelyeknek a parlamentben, bekövetkezett haláláig legjelkesebb letéteményese volt Szabó Kálmán. Talán távolabbról, de rokoni összekötetésben is állott az elhunytal, de bármint legyen is, tény az, hogy gondolkodásmódban, higgadt, de elvű politikai meggyőződésben, szaktudásban, lelki finomságokban s felebarátai szeretetében talán nincs még egy ember, aki ugyanolyan Szabó Kálmánhoz, mint Csanak József, aki példaképe az érdemes munkára hivatott művelt, magyar politikusnak.

Mi őszinte szeretettel, szível-lelkekkel bontjuk ki a mai napon a függetlenségi párt intézőbizottsága által az ő nevével kihimezett lobogót, abban a biztos tudatban, hogy Debreczen harmadik politikai kerületének választó polgársága nemcsak a haza, de Debreczen város társadalmának jól felfogott érdekében fényes győzelemre fogja azt segíteni.

A debreczeni színészet multjából.

A „Debreczen“ számára írta: **Szatai Ferenc.**

A debreczeni színészet eredete a XVIII-ik század végére vezethető vissza. Köztudomású tény, hogy hiteles adatok szerint az első színelőadást a báró Wesselényi Miklós „firmája“ alatt működő théátrális társaság tartotta Debreczenben 1798. augusztus hó 11-én. Színházról ekkor még természetesen szó sem lehetett. A régi „Fehér ló“-hoz címzeit vendégfogadó, mostani megyeház udvarán ütötték fei sátorfájukat Thália vándor papjai és papnői s itt állítottak fel egy deszkabódét, amely — magától érthetőleg, — még nagyon távol állott a mai modernül berendezett technikailag csaknem tökéletesnek mondható színpadtól. Az „aktorok“, amint akkor a színészeket nevezték, nagyon kedvező fogadtatásra találtak Debreczenben. Az ősi magyar vendégszeretetéről híres város pártfogásába vette a kultura lenézett, megvetett harcosait s különösen a nevezetes debreczeni nagy városok alkalmával csak úgy tódult a közönség théátrumba. — A helyárák az abból a korból fennmaradt színlapok tanúsága szerint a következők: „A“ Bé-menetel

A' Fő Néző Helyre 40 kr.
A' második helyre 20 kr.
A' harmadik helyre 10 kr.

A színészek Debreczenben lelkes pártfogókra találtak. A városi hatóságok is szeretettel karolták fel nemes ügyüket, de különösen dr. Sándorffy József, Biharvármegye akkori főorvosa, aki úgy anyagilag, mint erkölcsileg hathatósan támogatta a színjátszó társaságot. Innen magyarázható, hogy a színészek főállomáshelyüknek Debreczent tekintették s az év nagyobb részét itt töltötték.

1806-ban a következő tagokból állott a társulat: Ernyi és neje Termezky Franciska, Jancsó Pál, Székely József és neje, Sáska János, Mohay, Demény, Simonfy György, Némethy Sándor és neje, Litteráti József. Ez időtáiban ajándékozta Debreczen városának a gróf Károlyi család házi színpadának összes felszereléseit, gépeivel és némi ruháttal együtt, amelyeket később dr. Sándorffy József is gyarapított a saját költségén.

Még ugyanezen évben a társaság kirándulást tett Szegedre, ahol rendkívül szívesen látták őket. A város határainál a tanács tagjai várták, mozsárgyuk durrogásával üdvözölték színészeinket s az előadások tartására alkalmas helyiséget teljesen ingyen bocsátották rendelkezésükre.

1807. tavaszán került vissza a társulat Debreczenbe. Ekkor csapott fel színészek Udvarhelyi Miklós, akinek önéletrajza rendkívül

becses adatokat tartalmaz a debreceni színészet első két évtizedes működésére vonatkozólag. Udvarhelyi Miklós tógátus diák volt a debreceni collégiumban. Ideális lelke nem tudott ellenállni a színpad csábító varázsának s ő is, mint annyi sokan a nemzet napszámossa lett.

Először csak apróbb szolgálásokat teljesített, amelyekért díjtalanul járhatott színházba s tanulmányait sem hanyagolta el, azonban már 1808-ban véglegesen bucsút mondott a jó öreg collégiumnak s elszerződött sugónak hat bankó forint fizetésért. Ezzel aztán meg is pesztelte sorsát. Ott találjuk mindig legelől az uttörők soraiban s sziklaszilárd akaraterejét nem tudták megrendíteni, a fáradságos munkáért osztályrésztül jutott keserű nyomor és tengernyi szenvedés.

1808-ra esik a társulat kettészakadásra is. Az egyik rész Székely József vezetésével Erdélybe, Kolozsvárra ment a másik pedig Ernyi igazgatása alatt továbbra is Debreczenben maradt. Nagy harc folyt ekkor a könyvtárért, amelyet mind a két frakció magának szeretett volna megtartani. Végre is Szilágyi Károly, az akkori városi főjegyző, úgy oldotta meg a kérdést, hogy a szindarabokat lemásoltatta a collégiumi tanuló ifjakkal.

Ezt a dolgot tehát sikerült elintézni. A megfogyatkozott társaság azonban még sok

Hrabéczy fest, mos, tisztít! Debreczen, Széchenyi-u. 42.

A politikai helyzet.

Wekerle Bécsben.

A képviselőház tudvaleg január 18-án ül össze. A kormány, mint értesülünk, a tavaszi ülészakban az adóreformot, a választási törvényt, a kongruát és az annexiót akarja letárgyalni. Eme fontos javaslatok sima letárgyalása természetesen tiszta politikai helyzetet feltételez, miért is a kormány minden erejével arra törekszik, hogy a parlament összeüléseig a bankkérdést a megoldás útjára terelje.

Az utóbbi időben gyakran merül fel az a hír, hogy az önálló bank felállítása a király vonakodásán akad meg. Ezzel szemben illetékes politikai körökben konstatálják, hogy a király a két kormánynak teljesen szabad kezét engedett a bankkérdésre nézve. Különben a paktum negyedik pontja határozottan kimondja, hogy a gazdasági és pénzügyi kérdések a két ország közt a kormányok belátása szerint fognak elintéztetni.

Wekerle most Bécsben van és onnan érkezett hírek szerint több napig fog ott maradni. A valószínűség amellel szól, hogy a miniszterelnök ezúttal három napig marad a császárvárosban és csak pénteken este jön haza.

Bécs. január 5. Wekerle Sándor miniszterelnök dr. Bérczy István titkár kíséretében ma reggel ideérkezett. A pályaudvarról egyenesen a magyar palotába hajtatott, ahol gróf Zichy Aladárral egy óra hosszúra tanácskozott. Azután Günther Sándor lovag külügyminiszteri osztálytanácsos látogatását fogadta. Dél előtt 11 órakor a kormányelnök eltávozott a magyar palotából, hogy az uralkodóház néhány tagjánál és a külföldi hatalmak Bécsben időző tagjainál tisztelegjen és az új év alkalomból legjobb kívánságait kifejezze. Első látogatását Lipót Salvator főhercegnél tette. Déli egy órakor Bienert báró osztrák miniszterelnök a magyar kormányelnök tiszteletére dejeuner adott, amelyre hivatalos volt Zichy Aladár gróf is. Előzőleg Wekerle Sándor Aehrenthal külügyminiszterrel konferált.

Bécs, január 5. Wekerle Sándor két-három napig marad Bécsben. Ezt az időt arra fogja felhasználni, hogy a főhercegeknél és a külföldi hatalmak valamennyi képviselőivel látogatást tegyen. A miniszterelnök a királytól is fog kihallgatást kérni. Mára nincs kilátásba helyezve a királynál való kihallgatás. Wekerle miniszterelnököt csak holnap, vagy holnapután fogadja a király. Félhivatalosan még mindig

mindenben szükségét látott. Különösen a gardero és a dekorációk voltak nagyon szegényesek és rongyosak. Ekkor állott a társulat élére Gulácsy Antal, szabolcsmegyei táblabíró, akinek pártfogása ismét lábraállította az anyagi és egyéb fajokkal küzdő társaságot. Gulácsy mindenekelőtt új tagokról gondoskodott s így a többek között nagy áldozatok árán megnyerte Debrecennek Kántor Gerzsont és feleségét Pestről. Ezenkívül kardalokat, puskákat és más egyéb nélkülözhetetlen kellékeket vásárolt a saját pénzén, míg neje és cselédei szebbnél-szebb öltözékeket himeztek, hogy ezekkel a hiányos ruhatárt kiegészíthessék. — A debreceni színészet történetének lapjain ott fognak ragyogni Gulácsy Antalnak és szép-lelkű nejeinek nevei, akiknek segítsége nélkül bizonyára végelpusztulásra jutott volna a színjátszó társaság.

A társulat működésére érdekes feljegyzéseket foglal magában egy 1840-ben megjelent kis füzet, melynek címe és tartalma a következő:

Magyar játékszíni zsebkönyvecske az 1810-ik esztendőre. Debrecenben nyomatta Csáthy György. A tekintetes vitézlő hazafiaknak és nemes Debrecen szabad királyi város érdemes polgárainak és az egész közönségnek alázatosan ajánlja a Nemzeti Játékos Társaság sugója. — 30 oldal. — A 15—30 oldalon: A Háboru és Békesség. Némajáték. Egy felvonásban készítették az 1810-dik új esztendő első napján a Debreceni Játékos Társaság számára.

görcsösen ragaszkodnak ahhoz a neveléses kijelentéshez, hogy a miniszterelnök mostani bécsi tartózkodása alatt semmiféle döntő kérdések nem kerülnek szőnyegre.

Lelkészwálasztás.

Ilyés Endre megválasztása.

Minden nappal közelebb jutunk a lelkesválasztás nagy napjához, január 10-ikéhez, amikor is megfogja mutatni a debreceni ős kálvinistaság, ez az igazi romlatlan, magyar nép, hogy kit akar emelni a debreceni református lelkeszállás díszes méltóságába.

Mi a legegyszerűbb hatalommal, a szabad meggyőződés útján kívánjuk hieinket rávezetni állításaink igazságára.

Ilyés Endrének a pályázók feletti kimagasló egyénisége egyházi körök véleménye szerint az egyedül méltó a debreceni papságra.

Győződjön meg erről minden kálvinista lélek a maga szemével, a maga eszével. Ilyés Endre élete, pályafutása, papi működése, ékesszólása és tudományos képzettsége egy nyitott könyv, amelybe mindenki betekinthez, s tisztán láthatja, hogy ő igazi papijellem s azok közül a régi nagy papok közül való erényei, kiválóságai folytán, akik nevével, szereplésökkel fedhetetlen emlékezetet hagytak hátra a debreceni nép lelkében.

Mint diák, mindég az első között foglalt helyet, s majd mint senior jeles társai között is tündökölt; a külföldi egyetemeken vetette meg alapját tudományos ismereteinek, theologiai mély képzettségének.

Kiválóságai, tehetsége, kedves modora, komoly, tiszteletet parancsoló személysége csak növelte barátainak, tisztelőinek számát úgy Mezőberényben, hol először lelkész volt, — mint Balmazújvárosban. Lelkipásztori eredményes munkálkodása révén pedig mindég a legteljesebb elismerés és szeretet környezte.

Ilyen papi és emberi kiválóságok-

Hasonló „Zsebkönyvecske“-ket adott ki 1811. és 1812-ben is a sugó, aki nem lehetett más, mint Udvarhelyi Miklós.

A már rendezettebb viszonyok között munkálkodó társaságot azonban 1811-ben nagy csapás érte. Ez évben ugyanis Debrecenben csaknem teljesen elpusztította a tűzvész, úgy hogy a „Fehérló“ udvarán levő faszínház is a diszletek nagyrészevel együtt a lángok martaléka lett. Szerencsére a város éppen azelőtt alakította át a Piac- és Cegléd-utca sarkán levő „Varga szín“-t téli színházzá, amelyet azonban fűteni nem lehetett, de meg a csaknem a kol-dusbotra jutott lakosság szorult anyagi helyzete sem engedte meg az előadások látogatását. Ennek következtében Ernyi lemondott az igazgatóságról, amelyet Gulácsy Antal Vadza Mihályra ruházott át. Ez a direkcio-valtozás aztán újabb baj forrása lett. Vadza Mihály ugyanis nem volt hajlandó senkinek sem engedelmessé válni, hanem mindent a maga szakállára cselekedett, pedig festő léte nem is igen értett a társaság vezetéséhez. Vadza Mihály önfejltségének az lett aztán a következménye, hogy Gulácsy Antal levette a kezét a társulatról. Vadza Mihály végre belátta, hogy a színészek helyzete tarthatatlan Debrecenben s ekkor jutott arra a szerencsés gondolatra, hogy az egész társulatot átvigye Nagyváradra. Így jött létre a „Debrecen-nagyvárad-i színjátszó társaság“, amelynek megalakulásával egy új fejezete kezdődik a debreceni színészet történelmének.

ban egyaránt kitűnő, elsőrangú lelkesre van szükségök a debreceni híveknek, s a debreceni egyháznak: ezért kell megragadnunk az alkalmat, hogy Ilyés Endrét magunkénak tarthassuk, ezért kell őt egy szívvel-lélekkel megválasztanunk debreceni lelkesnek.

December havi köz-igazgatás.

Debrecen a múlt hóban.

Debrecen város közigazgatási bizottsága tegnap délután ülést tartott Weszprémy Zoltán elnöke alatt, amelyen a havi jelentéseket terjesztették elő. A differencia nem nagy november és december hónapok között semmiféle tekintetben, csupán a szaporodás mutat feltűnőbb különbséget a két hónap között. Egy-másután olvasták fel az előadók jelentéseiket, melyek közül az érdekesebbeket a következőkben hozzuk:

A polgármesteri jelentés.

1908. év december havában a rendőrség letartóztatott lopásért 3, sikkasztásért 1, rendőri kihágásért 163 egyént. A városból eltoloncoltak 35, a városon keresztül 39 egyént. A rendőrfőkapitányság 28 iparengedélyt adott ki, az ezekért befolyt 330 koronát iparoktatási célokra fordítják. A katonai létszám volt: közös hadseregbeli 1538 ember, 690 ló, honvédségi 811 ember, 455 ló. Kivándorlási célból a bejelentő hivatal 1 utlevelet adott ki.

A tanfelügyelő jelentése.

A kultuszminiszter a Máv. állami iskola folyó évi szükségletének fedezésére 584 koronát, a felekezeti tanítók részére a kormány 19,716 koronát utalt ki államségély gyanánt. Ebből a r. kath. tanítók 6816 korona fizetékieskiegészítést és 2900 korona korpótlékot, a g. kath. tanítók 1900 korona fizetékieskiegészítést és 700 korona korpótlékot, az ág. evang. tanítók 700 korona korpótlékot, az izraelita polgári iskolai tanítók 1200 korona fizetékieskiegészítést, 1700 korona korpótlékot, az orth. izr. tanítók részére 1800 korona, fizetékieskiegészítést és 800 korona korpótlékot kaptak.

Főorvosi jelentések.

Az egészségügyi viszonyok december hóban a november havihoz képest némi rosszabbodást mutattak, ami leginkább a fertőző betegségek szaporodásában jelentkezett. Előfordult ugyanis kanyaró 73, vörheny 44, járványos fültőmirigylob 17, bárányhimlő 17, roncsló toroklob 10, hasihagymáz 3, számarhurut 1 esetben. A lefolyás általában enyhe, vagy közepes volt. Halálozás történt 11 esetben. Sok volt még az influenza és a légzőszervek hurutja általában enyhe lefolyással. A halálozás a rendes arányt nem haladta meg, (148, novemberben 145), születés pedig rendkívül sok volt, (256, novemberben 214). Öngyilkosság két esetben fordult elő. A piacvizsgálatok kielégítő eredménnyel jártak. Köztisztaság a város utcáin és terein kielégítő volt.

Statisztikai adatok.

Összes születések száma 136 fi, 120 nő; az összes halálozások száma 82 fi, 66 nő. A szaporodás 108. Házasságra lépett 89 pár, ezek közül ref. vallású volt 67, róm. kath. 4, vegyes vallású 15 pár. A közkórházban december hóra ájtott 325 beteg, felvételt decemberben 312, kibocsátott 341, meghalt 23.

Egyéb jelentések.

Ezután a pénzügyigazgató s a főmérnök olvasták fel jelentéseiket. A pénzügyigazgató jelentése szerint egyik adónemben szaporodás, a másikban csökkenés mutatkozik a múlt év december havihoz képest. A főmérnök jelentése szerint a városi törvényhatósági utak december hóban jókarban voltak.

Kiseb felebbezési ügyek letárgyalása után Weszprémy Zoltán főispán az ülést berekesztette.

Debrecen fejlődése.

A pénzügyi palota ügye.

A debreceni pénzügyi palota ügye rohamosan halad előre. A jó régi épület nem sokáig fog már díszlenni a város kellő közepén, ha ugyan a városi tanács folytatni fogja a megkezdett munkát.

A város közigazgatási bizottsági ülésén felolvasták azt a miniszteri leiratot, amely szerint a miniszter szívesen tárgyalja a pénzügyi palota ügyét, ha a város erre vonatkozólag előnyös ajánlatot tesz. Ezen leirattal kapcsolatban szó volt a palota ügyéről.

Faust Elek pénzügyigazgató sürgősnek tartja a kérdés megoldását, mert már egy közfal repedezni is kezd és rohamosan szaporodó személyzetet a szűk épület befogadni alig képes. Az lenne a legjobb állapot, ha a város építtetné fel a palotát mihamarabb, amelyért aztán szép jövedelmet huzna az államtól, mint ahogy ez más városokban van.

Indítványa következtében a bizottság a tanácshoz tette át a palota ügyét.

Most a tanácson van a sor, hogy a pénzügyi palota létesítésére minden lehető megtegyen s hogy elfogadható ajánlattal járuljon a miniszter elé.

Korcsolya- és Sport-czipők



nagy választékban
MANDEL LIPÓ T
czipő nagy raktárában
Arany János-utczával szemben.

A képviselőválasztás előtt.

A házelnök leirata.

Debrecen város III-ik kerületében megüresedett mandátum betöltése iránt már megtörtént az első intézkedés. Justh Gyula, a képviselőház elnöke tegnap leiratot intézett Kovács József polgármesterhez, mint a központi bizottság elnökéhez, melyben felhívja a választmányt, hogy a megüresedett mandátum betöltése iránt sürgősen intézkedjék.

A sürgős leirat következtében a polgármester össze is hívta a bizottságot január hó 7-ére, csütörtökön délután három órára. Az összegyűlt bizottság meg fogja állapítani a választás napját, kijelöli a választási és küldöttségi elnököket s megalakítja a szavazatszedő bizottságot.

A dolog sürgőssége onnan származik, hogy a törvény értelmében az új képviselőt január hó 31-ig meg kell választani. A parlamenti szünet alatt a közben megüresedett mandátumok betöltése iránt a házelnök intézkedik, így határozta ezt a képviselőház 1908. december 17-én tartott ülésén.

Most összeül a központi bizottság s határozni fog a reá ruházott fontos választási kérdésekben.

Szabó Kálmán emlékezete és a kamarai elnökség betöltése.

A kamara közgyűlései.

Szabó Kálmán elhunytával talán a debreceni kereskedelmi és iparkamara vesztett legtöbbet. Éltesítő lelke, erős oszlópa volt ő a debreczeni kamarának, mely, hogy az ország legelső kamaráinak sorába emelkedett, abban fő része van az ő munkásságának és tevékenységének. Eppen ez okból nehéz lesz méltó utódot választani, ki a nagy és fényes tradíciókkal körülfont elnöki széket, annyi szaktudással, annyi alkotó képességgel betöltse, mint azt Szabó Kálmán hosszú évek során betöltötte.

A választás határnapját a kamara vezetősége e hó 14-ére, csütörtök délutánra tűzte ki. Az elnöki tisztség, mely nagyon fontos és súlyos kötelességekkel van kapcsolatban, nem maradhat hosszú ideig betöltetlen anélkül, hogy a kamara működésében fennakadás ne állna elő. Az elnöki tisztség betöltése rendkívüli közgyűlés keretében fog lefolyni. Megelőzőleg, ugyanaznap, de délelőtt a kamara Szabó Kálmán emlékeztető ünnepi közgyűlést szentel, melynek meghívója így szól:

A Debreczeni Kereskedelmi és Iparkamara folyó évi január hó 14-én, d. e. 11 órakor Szabó Kálmánnak, érdemdes néhai elnökének emlékeztető ünnepi közgyűlést tart, melyre a kamara tagjait és vendégeit tisztelettel meghívja. Debreczen, 1909. január hó 5-én. Szent-Királyi Tivadar, alelnök. Szávay Gyula, titkár.

Napirend: I. Szabó Kálmán halála, temetése, a részvét. II. Szabó Kálmán emlékezete. III. Emlékének megörökítése.

A székesfehérvári postarablás.

Ujabb fejlemények.

A Székesfehérváron szombatról vasárnapra virradó éjszakán történt rémes rablógyilkosság szerencsétlen áldozata, Kiss Zoltán a kórház halottasházában fekszik a ravatalon, a súlyosan megsebesült Berényi postaszolgát pedig a budapesti Szt. János-kórházban ápolják. A fölismerhetetlenségig összetört holttestet a rabló is, akit a két szolga Berényi József és Szajkó József a rettenetes halálusában agyonvert. A rablógyilkos felesége egyelőre fogságban van, mert alapos a gyanu arra, hogy férje elvetemült tervéről tudomása volt s így alighanem ő is lakolni fog a véres éjszaka áldozataiért.

A városban nagy részvét nyilvánult meg a szerencsétlen véget ért postatiszt és családja, valamint a súlyosan megsebesült Berényi postaszolga iránt. A halott ellenőrt holnap délután 3 órakor temetik el és pedig az állam költségén, amely erre a célra ötszáz koronát szánt. A kereskedelmi minisztérium azonkívül ma 500 korona segélyt juttatott el az özvegyhez, aki férje fizetését fogja valószínűleg nyugdíjkepen megkapni. Ugyancsak ma értesítették a két postaszolgát altisztté történt kinevezésükről és mindketten ezer ezer korona jutalmat kaptak.

Az érdeklődés középpontjában a halállal lakolt fenevad felesége, Kern Istvánné áll. A székesfehérvári rendőrség ma befejezte kihallgatását, amely semmi pozitív eredménnyel nem járt. Fölötte gyanus, hogy az asszony hajnali egyegyed hatkor ébren várta az urát. — Erre vonatkozólag azt vallotta, hogy éjszaka nem volt ébren, hanem öt órakor kelt föl és azért találta felöltözve a rendőrség.

Ezen vallomását megcáfolta kis leánya, akinek vallomásából az tűnik ki, hogy a házaspár éjfélkor kelt föl, a férj eltávozott, az asszony pedig mosdóvízzel várta haza a rablótól.

Az asszony bűnösségére vonatkozólag Simon Sándor rendőrkapitány ezeket mondta munkatársunknak:

— Lehetetlennek tartom, hogy egy egy-szobás lakásban lakó férj és feleség ne tudna egymás dolgáról. A férj éjszakai eltávozásáról tudnia kellett az asszonynak is, akinek a tagadását több bizonyíték dönti meg. Legfőké-

pen a gyermek felvilágosításai terhelőek, amikkel szemben Kernné nem tud védekezni.

A rabló feleségét, aki egykedvűen fogadta az eseményeket, ma átszállították az ügyészség fogházába és az iratokat áttették a vizsgálóbíróhoz.

Később jelentik Székesfehérvárról, hogy Kiss Zoltán, az áldozatul esett postatiszt temetésén képviselve lesznek az összes postahivatalok. Budapesten a szanatóriumban Perényi Istvánt Röntgent sugarakkal megvizsgálták. A golyót megtalálták, holnap megfogják operálni. Székesfehérváron a gyilkos Kern Istvánt tegnap temették el beszentelés nélkül.

A diószegi uti átjáró ügye.

Értekezlet a városházán.

A diószegi uti átjáró ügye tegnap végleges befejezést nyert. A városháza kistanács-termében folyt le a tanácskozás a város és az érdekeltek között. Az érdekeltek beleegyeztek a vasuti átjáró építésébe s így megoldották a régen huzódó ügyet.

Az értekezleten Körner Adolf tanácsnok elnököl s részt vettek benne a tanács kiküldöttjei: dr. Magoss György főügyész és Aczél Géza főmérnök. Ezenkívül megjelentek az érdekeltek közül az államvasutak részéről Eckstein főfelügyelő és Hepke főmérnök, a dohánygyár részéről Berkes főtanácsos és Puszkás igazgató, a helyi vasút részéről Majerszky igazgató és Erdey főmérnök, az Erzsébetmalom részéről dr. Fejér Ferenc jogtanácsos s még több érdekelt fél.

Miután az érdekeltek kinyilatkoztatták, hogy a feljáró építésébe belenyugszanak, közösen megállapították, hogy miképpen történjék a közlekedés a hidépítés tartama alatt. Megállapították a dohánygyár és az Erzsébetmalom teherközlekedésének lebonyolítását továbbá a vágóhídi közlekedést. A dohánygyári közlekedés a vasuti őrház háta mögött létesítendő ideiglenes átjárón fog történni, míg az Erzsébetmalom és a vágóhídi közlekedés a római kath. temető és a Homokkert közt összel létesített burkolt uton.

Ekképen megállapítván a közlekedési módokat, a város által kiküldött bizottság az érdekeltek nyilatkozatait jegyzőkönyvbe foglaltatta. Így az átjáró ügye megoldást nyert és a terv csak a kivitelre vár.

Kasszafurás Szoboszlón.

Betörő egy takarékpénztárban.

A hajdusoboszlói rendőrség és csendőrség igen érdekes ügyben folytat már napok óta nyomozást. Pár nappal ezelőtt ugyanis vakmerő betörő járt a Hajdusoboszlói Takarékpénztárban és hogy nagy összegekkel nem károsította meg az intézetet, az csak a saját ügytelenségén mulott.

Az eleddig ismeretlen tettes az intézet udvarára lopódzott be s a tisztviselők távozása után az egyik helyiség ablakját kiásva a közbeeső ajtó felfeszítése után a pénztári és igazgatósági szobákba hatolt. Ott a fiókokat kinyitogatta, sőt az igazgató szobájában levő Wertheim-szekrény felső fedő lapját is megpróbálta lefeszegtetni. Ez azonban nem sikerült. A pénztárban levő pénzszekrényhez pedig egyáltalán nem is nyúlt. A 30 métermázsás pánccal vasszekrény befurása és kiemelése egy rövid éj leple alatt lehetetlenség számba megy. Miután a fiókokban pénzt nem talált a betörő, megelégedett az igazgató néhány szivarjának elemelésével. Az összes kár épületekben és butorokban 10—12 koronára tehető. — Körner főkapitány és a csendőrség a vizsgálatot nyomban megindította. — Minden valószínűség odamutat, hogy a betörést egy egyén hajtott végre. Nem lehetetlen, hogy a tettes szakértőt, valami notórius kasszafurót is várt, de ez nem érkezett meg a vasuton. A jelek azt mutatják, hogy a betörést kezdetleges színvonalon álló betörő követte el.

A rendőrségnek egy kőműves segédre

már gyanuja is van, ki a betörést megelőző napokban gyakran fel-fel utazott Budapestre, hol az eddigi megállapítások szerint egy ismert, de most szabadlában levő notórius kaszafuróval tárgyalt, de ugylátszik sikertelenül.

A városi közkórház kibővítése.

A közigazgatási bizottság üléséből.

A városi közkórház ellen sok panasz merült már föl. Különösen az az egy nagy hibája van, hogy szűk s nem képes befogadni az egyre nagyobb számban jelentkező betegeket. Általános a kívánság tehát, hogy a közkórházat ki kell bővíteni.

A közvélemény erre vonatkozó óhajtatásának a tolmácsolója volt dr. Fejér Ferenc bizottsági tag a tegnapi városi közigazgatási bizottsági ülésen. Biztos adatai vannak arra nézve, hogy a betegeket kellően elhelyezni nem tudják, hogy két beteget is tesznek egy ágyba s általában leirhataatlan azon állapot, mely a kórházban uralkodik. Ezen állapotok javítása céljából a következő életrevaló indítványt teszi:

Keressék meg a város közgyűlése, hogy a kórház állapotán kibővítés, vagy új kórház építésével segítsen, mert a cél, melyet a kórház szolgál, megérdemli, hogy a kibővítés ügye Debreczen városához képest rendeztesse.

A bizottság dr. Tüdös Kálmán főorvos, Aczél Géza és dr. Magoss György felvilágosításai után, melyekből kitűnik, hogy a tanács a kibővítés ügyével már foglalkozott, elfogadta Fejér Ferenc dr. indítványát s azt a határozatot hozta, hogy megkeresi a városi tanács a kórház ügyének sürgős rendezése végett.

Igazán itt is volna az ideje, hogy a tarthatatlan állapoton segítve legyen, hogy megszűnjének már egyszer a fel-felhangzó panaszok.

A magyar-szerb konfliktus.

Nincs ultimátum.

A szerb kormány lemondott.

Arról a konfliktusról, mely Milovanovic beszéde miatt a monarchia és Szerbia között kitört, tegnap ugyancsak ellentétes híreket kaptunk. Ime a konfliktusra vonatkozó táviratok:

Bécs, január 5. Ma már illetékes helyről is megerősítik azt a hírt, hogy Forgách gróf belgrádi követünk ultimátumot adott át a szerb külügyminiszternek. Az ultimátum határideje ma jár le és ha a válasz nem lesz kielégítő, úgy Forgách gróf azonnal elhagyja Belgrádot. Monarchiánk tudvalevőleg azt követeli, hogy a szerb kormány Milovanovic provokáló beszédéért bocsánatot kérjen.

Belgrádi követünk elutazása természetesen a diplomáciai viszony megszakítását jelentené, amit a tavasszal valószínűleg komolyabb események fognak követni.

Bécs, január 5. Gyorsirói jegyzetek alapján megállapították, hogy Milovanovic külügyi beszédében nem azt mondta, hogy „a monarchia két szerb országot rabszolgájává tette”, hanem azt, hogy elfoglalta. Illetékes körökben hangsúlyozzák, hogy most már nincs célja az ultimátumnak, mert ez utóbbi kifejezés nem sértő.

Belgrád, január 5. A Milovanovic kormány beadta lemondását. Péter király a lemondást még nem fogadta el. Azt hiszik, hogy a lemondás csak formális dolog. Más hír szerint az összes pártok vezéreiből alakítanak az új kormányt, mely a pártok egyöntetű ha-

tározatainak engedelmeskedne. A legutóbbi események nagy zavart támasztottak.

Budapest, január 5. Az ultimátumról elterjedt nyugtalanító hírek folytán a tőzsdében nagy áresés állott be.

A féltékenység halottja.

Öngyilkos fiatal asszony.

Egy fiatal, viruló szép asszony megdöbbentő tragédiájáról ad hírt hajduböszörményi fuDOSITÓNK a következőkben:

Tegnap éjjel borzalmas módon vetett véget ifju életének Györki Pál böszörményi cukrásziparosnak a neje. Véres fejjel, átiött szívvél találták reggel holtan a szobájában. Kétszer emelte önmaga ellen a halálhozó forgópisztolyt. Először homlokának irányította a fegyvert, de a golyó nem sértett nemesebb részeket. A szerencsétlen asszonynak ekkor még volt annyi bátorsága, hogy szívének irányítsa a revolvert. El is érte, amit akart, egy néhány pillanat múlva kiszenvedett.

Az öngyilkos fiatal asszonyt regényes élettörténete vitte a halálba. Szerette az urát, egy ideges asszony tulzolt szeretetével. — A férje viszonzta is ezt a nagy szeretetet. De az asszony örökké féltékenykedett, sok keserű percet szerezvén éppen a nagy szeretetével. A férj sokáig tűrte ezt az állapotot, azonban mikor már sem éjjele, sem nappala nem volt a folytonos féltékenykedési jelenetektől, lassanként kezdett elhidegülni a feleségétől.

Az asszony e miatti ideges elkeseredésében emelte maga ellen a gyilkos fegyvert. — Tragikus halála nagy részvétet keltett Böszörményben, ahol a fiatal asszonyt ma délelőtt temetik el.

A zenekedvelők körének negyedik hangversenye.

Szigeti—Durigó esték.

A három hónap óta tartó saison alatt immár negyedik hangversenyt rendez a Zenekedvelők Köre. Ugy tudjuk, 5 hangversenyt tervez az agilis vezetőség, éppen azért nem értjük a lázas sietséget, mellyel lemorzsolni igyekszik koncertjeit. Még jóformán csak ezután következik az igazi saison; most vonulnak fel a világhódító zenei nagyságok a világvárosok pódiumaira s a közeli Bécsből, Budapestről most jönnének legszívesebben a köruton levő művészek s már csak egyetlen művész-hangverseny van hátra január, február és március hónapokra! Valóban, ha a „Zenekedvelők Társasága” is hasonló beosztással dolgoznék, akkor városunknak nagy és előkelő zeneszerető közönsége, a hangversenyek igazi időszaka alatt nélkülözni volna kénytelen a magasabb zenét.

A tegnapi estén egy rendkívül bájos énekesnővel ismerkedtünk meg, K. Durigó Ilonával. Igazi művészi egyéniség. Keresetlen egyszerű, tiszta művészet, amit nyújt. Coloraturája teljesen kifogástalan; a legnehezebb futamai is tiszták, mint a kristály. Nem kellett zajos hatást, de sokáig meg fogjuk őrizni lelkünkben azokat a kedves impressziókat, melyeket támasztott.

Legszébb volt Rossini egyik áriája, melynek perfekt előadása az énekművészet összes hatásainak és titkainak tudását feltételezi.

Az est másik szereplője Szigeti József. Megnyerő arcu 19—20 éves ifju. Ifju korára nézve, de művészete már körülbelől befejezett. Csajkovszky hegedűversenyének első tételét adta elő az első számban. Ez a szám nemcsak a sorrendben, hanem a művészi értékben is az első volt. Többet nem vártunk és nem is vártunk. Goldmark airja már kevésbbé tetszett.

Ugy látszott indisposícióval küzdött a művész, mit Mozart menetjében sem tudott leküzdeni. Böven kárpótolt azonban Bachnak egyik remek compositiójával és Haydn, Zefir c. bájos darabjával.

Nem volna teljes tudósításunk, ha Tarnay Alajos zeneakadémiai tanár műveiről elfelejtkeznénk. Ez a finom lelkű, kedves művész olyan értékes szerzeményekkel szaporította már zeneirodalmunkat, hogy büszkék lehetünk rá. Tegnap este különösen az „Ősz Utója” c. tetszett. A közel három óra hosszáig tartó hangversenyről elégedetten távozott a válogatott előkelő közönség.

Szélhámos leány.

Látogatás közben lop.

Rendkívül jó fogást csinált tegnap a debreceni rendőrség. Egy veszedelmes szélhámosnőt kerített kézre, aki különböző ürügyek alatt hol itt, hol ott és mindenütt, ahol csak szeret teheti, lop. A rendőrségen már sok feljelentést tettek ellene, de elfogni nem sikerült, míg végre tegnap szélhámosságán rajtaesett.

Krémer Annának hívják a furfangos szélhámos leányt. Jó megjelenésű és jól öltözködő fiatal, 18 éves leány s elegáns külseje nagyban megkönnyíti neki a sikert. Tegnap Ékes Jánosné Késes-utca 55. szám alatti lakására állított be. Az asszonyt teljesen egyedül találta, mert férje, aki fodrász, az üzletben volt alkalmazva. Krémer Anna azzal állott elő, hogy az asszonynak szatmári ismerőseitől üzenetet hozott. Ékesnének tényleg vannak Szatmáron rokonai s így nem kételkedett a leány szavaiban, sőt hosszú ideig élbeszélggett vele.

Közben Ékesnének valami dolga akadt az udvarban. Magára hagyta vendégét, ki csak erre az alkalomra várt. Hirtelen felkutatva a szobát és ami értékesebb tárgy kezeügyébe esett, magához vette. Öt koronányi készpénzt, 2 arany gyűrűt, egy arany láncot és értékesebb érmeket lopott el. Aztán szépen bevárta az asszonyt és érzékenyen elbucszott tőle. Ékesné csak jóval később vette észre, hogy vendége meglopta. Rögtön feljelentést tett a rendőrségen, mely a vasuti állomásnál még idejekorán kézrekerítette. A lopott tárgyak nagyrészét megtalálták nála. Letartóztatták.

SZINHAZ.

A „Gépirókisasszony.” A „Gépirókisasszony” ugynevezett nyári szindarab, amely társaival, a „Smólen Tóni”-val, „Mádi zsidó”-val stb. megegyezik abban, hogy a librettója nagyon is jelentéktelen s a zenejében is csak itt-ott csillan egy hangulatos, színes melódia. Ezt az operettet tehát nem lehet komolyabb és érdemlegesebb kritika tárgyává tenni. A szereplők jobb ügyszó melőtt igyekezettel fejtettek ki. Horváth Kálmán otthonossága a színpadon, Zsigmondy Anna kedves játéka és izléses énekelőadása, Gyöngyi Jolán folyton fejlődő talentuma, Torma Zsiga szép hangja most is is rászolgáltak az elismerő tapsokra. A Percel nővérek graciózus tánclettőse, a Wilson testvérek táncprodukciói szintén kellemesen szórakoztatták a zsufolásig megtelt nézőtér közönségét. Az igazgatóság sokat áldozott a „Gépirókisasszony” kiállítására, a rendezés munkáját pedig Ferenczy Frigyes jól végezte.

* A színház hírei. Mikádó, Sullivan világhírű angol grotesk-zenéjű operettéje lesz a legközelebbi reprise. A „Mikádó”, mely 7 évig szakadatlanul uralta a műsort a londoni Globe-Theaterben és diadalmas körutját folytatta az egész világon, megteremtője volt az angol operette-zenének. A „Mikádó” elsőrangú kiosztásban kerül színre és mind az 5 énekesnőjét a társulatnak foglalkoztatja. — „Fedora”, Sardou mester világhírű drámája kerül színre legközelebb új betanulással. A címszerepet Gazdy

Aranja játsza. — „Gépirókisasszony“. Ma ke-
szül színe másodszer Raimann fülbemászó ze-
néjü operettje. A nagy feltűnést keltő villa-
nyos rózsákat Földesi L. helybeli cég rendezte
be. A mai előadásra is a földszinti ülőhelyek
nagyobb része már tegnap elővételben elkelt.

Szerelmi dráma az örömtanyán.

Gyilkossági kísérlet és öngyilkosság.

Tegnapra virradó éjszaka a Tizenhárom-
város-utca 23. szám alatt levő éjjeli mulató-
ban revolverlövés zaj hangzott fel. A tob-
zódó, az élvezetet hájszó élet pillanatra meg-
szakadt, a festett arcú, lenge ruhájú nők fázó-
san borzongtak össze, a zongora akkordjainak
végére két döbbenő revolverlövés tett pontot.
Izgalmas, véres dráma játszódott ott le. A fi-
zetett csókok, a bérelt szerelmek tanyáján az
igazi, nemes szerelem pattant ki, de csak azért,
hogy mindjárt vérrózsákat, véres, iszonyu tra-
gédiát fakasszon.

Nem mindennapi történet ez. Simon Sán-
dor bérkocsis szeretett abból az éjjeli mulató-
ból egy leányt, Balogh Máriát. A fiatalember
megszerelte a leányt, tisztességesen nőül is
vette volna, de szülei ellenezték, hogy perditát
vegyen feleségül. A szerencsétlen más meg-
oldást nem talált, elhatározta, hogy önmagát
és a leányt is elpusztítja. Tegnap éjszaka be-
ment a leányhoz és mikor magukra maradtak,
előrántotta revolverét és rászólt a leányra:

— Akarod, hogy közösen meghaljunk?

A leány részéről egy ijedt sikoltás volt
a felelet. A következő pillanatban Simon Sán-
dor elsütötte a revolverét. A golyó azonban
nem sebezte meg a leányt, ki hirtelen kiugrott
az udvarra. Simon Sándor erre egy velőtrázó,
tébolyító kiáltást hallatott. A revolver csövét a
szájába vette és a ravaszt elrántotta. A golyó
rettenetesen szétroncsolta agyvelejét, úgy hogy
aligha lesz megmenthető az életnek. Most a
kórházban ápolják, hol azonban még annyira
sem tért magához, hogy ki lehetett volna hall-
gatni.

HIREK.

— **Ma, Vízkereszt ünnepén a nyom-
dák mindenütt szünetet tartanak. E miatt
lapunk péntek reggel jelenik meg.**

— **Ünnepi istentiszteletek.** Ma Vízke-
reszt ünnepén a róm. kath. templomban az
istentiszteletek a következő sorrendben tar-
tának: Reggel 6 órakor csendes szent mise;
7 órakor csendes szent mise; 8 órakor egyik
kegyesrendi tanár a főgymn. ifjúság részére
csendes szent misét mond; 9 órakor ünnepi
nagy mise utána szent beszéd; háromnegyed
11 órakor a Svetits-zárda és az elemi iskolák
növényékei jönnek szent misére; fél 12 órakor
csendes szent mise. Délután 3 órakor. Iytánia,
utána rózsafüzér. Az ágost. hitv. evang. tem-
plomban, szerdán, Vízkereszt ünnepén, d. e. 10
órákor az istentiszteletet Hudák János segéd-
lelkész végzi.

— **A függetlenségi párt bete-
gei.** A debreczeni függetlenségi párt-
nak két vezérembere, Kertész Mihály és
Harangi Sándor, az elnöki tanács tag-
jai betegek. Betegségük azonban sze-
rencsére nem veszélyes természetű s
felgyógyulásuk biztos, bár tegnap a vá-
lasztási nagy értekezleten még nem je-
lenhettek meg.

— **A jótékony nőegylet** szombati téli-
sport báljára a 4 koronás belépő-jegyek Mol-
nár Ferencz Piac-úcai üzletében beszerezhe-
tők. Azért hívjuk fel erre a közönség figyelmét,
mert a számozott belépő-jegyek ülőhelyekre
jogosítanak. A téli sport-est fényes műsora a
terem közepén fenntartott helyen olyképen lesz
bemutatva, hogy azt a bálozó közönség kényel-
mesen szemlélhesse; azért határozta el a szá-

mozott ülőhelyek elhelyezését. Az estélyről az
utolsó próbák serényen folynak s előrelátható-
lag ez a multság lesz az idei tél fénypontja.

— **A Technologiai Iparmúzeum
által rendezett vas- és gépipari szak-
tanfolyamok, valamint a szobafestők
szakrajztanfolyama** ma, e hó 6-án, d.
e. 10 órakor a tanonciskolában (Bur-
gundia-utca) megnyílik. A vezetőség
kéri különösen azoknak a megjelenését,
akik jelentkezésükkel még eddigelé el-
maradtak. A tanítás az esti órákban fog
tartani, ez alkalommal csak a tanmen-
tet és beosztás fog megbeszélés alá
kerülni.

— **Kinevezések és áthelyezések.** A
debreceni kir. főügyész Székely Ákos irnokot
irodatisztté nevezte ki. A magy. kir. igazság-
ügyminiszter Ónodi Szabó Károly szentesi kir.
járásbírói betétszerkesztő bírónak a debreceni
kir. törvényszékhez áthelyezte s Balogh Ágost-
on debreceni kir. járásbírói irnokot iroda-
tiszté nevezte ki.

— **Köszönetnyilvánítás.** B. e. Szabó
Kálmán ur, országgyűlési képviselő halálózása
alkalmával Komlóssy Arthur ur koszoru-meg-
váltás címen a március 15-iki alapunk javára
15 koronát volt szives adományozni. Debrecen.
1909 január 1. Márton Gyula, a Petőfi-dalkör
pénztárnoka.

— **A nép szava isten szava.** Ez a
mondás méltán alkalmazható egy olyan gyógyító
erejű háziszere, melyet naponta ezren és ezren
áldva hirdetnek, amely általánosan elterjedtség-
nek örvend és kipróbált jó hatása folytán nél-
külözhetetlen lett minden társadalmi rétegben.
Ilyen szer a FERROMANGANIN, ez a mangán
és vastartalmu vérfejlesztő keverék, melynek
rendkívül jó hatását az emberek ezrei tapasztal-
ták, akik idegbetegségben, szédülésben, vér-
szegénységben szenvednek vagy súlyos beteg-
ség után elgyengültek. A FERROMANGANIN-t
elsősorban szaktudósok ajánlják és szerte a bel-
és külföldön rendelik. Dr. K. G. nőorvos ezt
mondja: A FERROMANGANIN-t sokszor és
szívesen adom, mert sápkornál és vérszegény-
ségnél nagyon jó eredményt tapasztaltam. Kel-
lemes ízénél fogva nők és gyermekek szívesen
veszik. Egy üveg ára 3 kor. 50 fillér. Vásár-
lásnál ügyeljünk a FERROMANGANIN névre
és a „LEÁNYFEJ“ védjegyre és utasítsunk
vissza minden más hasonló nevű készítményt.
A FERROMANGANIN kapható minden gyógy-
szertárban, de biztosan Török József gyógy-
szertárban Budapest, Király-utca 12. és András-
sy-ut 26. Debreczenben Kapható: Központi
drougeria, Mihalovits Jenő, Grósz Nagy Ferencz,
Muraközy László gyógyszerészeknél.

— **Vigyázzon!** Uraktól levetett ócska
ruhákat igen tisztességes árban vesz Rósenberg
Béni, Bádogos-u. 4. 2194

— **A főtéren** egy üzlethelyiség berende-
zéssel azonnal kiadó. Czim a kiadóban.

— **Ügyes ügynökök** jutalékra kerestet-
tetnek. Cim a kiadóban.

— **A Debreczeni Leszámoló Bank** m.
sz. (Piac-ú. 49. főpostával szemben) olcsó
kölcsönöket folyósít.

— **Hajdumegye** 10,000 lakosu községé-
ben 40 év óta fenálló rőfös és vegyes kereske-
dés más vállalat miatt bármikor átadandó, cim
a kiadó hivatalban.

— **Bálbizottságok figyelmébe** ajánlja
kiváló szép táncrend készítményeit Dávidházi
Kálmán és Társa könyvkötő és diszműves üzlete,
a hol egészen új modorban, művészi kivitelben
készülnek táncrendek és rendezőjelvények. 2343

— **Olvasó közönségünk** szives figyelmét
felhívjuk a Néptakarékpénztár mai hir-
detésére.

— **Találtatott** egy pénztárca pénzzel és
egy nadrág, igazolt tulajdonosa átvetheti a bel-
városi rendőrkapitányságnál.

Messzinát felépitik.

Ujabb földrengés.

— Távirati tudósítás. —

Róma, január 5. Messzinában a
földrengés megismétlődött. A még félig-
médig épségben levő házak összedől-
tek. Az élők őrdjögve szaladgálnak a
romok között. A palermói tébolyda zsu-
folásig van.

Róma, január 5. Orlando igazságügyimi-
niszter egy interjuban kijelentette, hogy Mesz-
szinának újra kell épülnie és felsorolta azokat
az intézkedéseket, amelyek az igazságügyi kor-
mányzat újjászervezésére a tulajdon viszonyok
rendezése céljából szükségesek. A miniszter a
tengerészek a katonák önfeláldozó működésé-
ről a legnagyobb dicsérrel szólott. Ha valaki
figyelmezteti őket, hogy hangot hallott, rögtön
a mentési munkálatokhoz látnak és egész éjje-
leken át dolgoznak. A királyról azt mondta a
miniszter, hogy megrongált vagy beomlással
fenyegető házakba ment anélkül, hogy mily
veszélynek teszi ki magát. A király sajátkezü-
leg kötözött be sebesülteket és segítségére volt
az orvosoknak az operációnál.

A miniszter azután Messzina újraépíté-
sére tért vissza és hangsúlyozta, hogy helye-
sebbnek tartja, ha a várost magánkezdeménye-
zésből építik újjá. Az állam abban a helyzet-
ben lesz, hogy igen kedvező feltételek mellett
bocsáthat pénzt rendelkezésre.

Kossuth Ferencz levele!

Tek. Balázsovich Sándor gyógy-
szerész urnak Sepsiszentgyörgy.

„Csuzos bántalmaknál az „INDA-
SZESZ“ bedörzsölése jó hatásnak
mutakozott. Kérem legyen szives
nekem három üveggel küldeni.“

KOSSUTH FERENCZ.

Számos előkelőségek és orvo-
sok igazolják, hogy a törvényesen
védett székelyhavasi

INDASZESZ

gyógyfü sóborszesz

legjobb szernek bizonyult a test és
izmok edzésére. Üdit és frissit. Meg-
óvja a testet a hideg káros befolyá-
sától. Massagehoz (gyuró-kenő-kura)
felette ajánlatos. Leghatásosabb szer
csuz, köszvény, rheuma, fejfájás,
nátha, influenza, tagszagatás, és
mindennemű meghülésből eredő bajok
ellen. A székelyhavasi „INDASZESZ“
össze nem tévesztendő más sóbor-
szesz készítményekkel, melyek egy-
szerű szeszkeverékek, holott az „INDA-
SZESZ“ székelyhavasi gyógyfüve-
kből előállított és hatásában felülmul-
hatatlan gyógyszerkülönlegesség.

Készíti Balázsovich Sándor
gyógyszerész Sepsiszentgyörgy. A
törvényesen védett székelyhava-
si „INDASZESZ“ kapható 2 és 1 koro-
nás üvegekben az országban minde-
nütt. Főraktár Debreczen: Központi
brogériája. Városház épület. 2352

Regény-csarnok.

15.

Regény.

A nagy rejtély.

„Oh igen, ameddig kívánod“, mondá férjem s úgy látszott, nem igen szívesen. „Még némi elintézendőm van; úgy hiszem legjobb lesz, ha most mindjárt visszatérek a sebes hajóra, míg te pihensz. Nem tehetek-e még valamit érted Valéria, mielőtt távoznám?“

„Semmit Eustace, köszönöm.“

Elsietett a kikötő felé. Saját gondolataitól félt-e, ha magára marad a háznál? Még a vitorlamester és kormányos társasága is jobb volt-e reá nézve, mint a magány?

Hasztalan kérdések! Mit tudtam én eszméről és személyéről? Szobámba zárkoztam.

V. FEJEZET.

A háziasszony felfedezése.

Leültem és gondolataimat igyekeztem rendbeszedni. Most vagy soha, itt volt a perc, hogy elhatározzam, mit parancsol nekem férjem és magam iránti kötelességem.

Ez eszme kivitele eleinte túlhaladta erőmet. Szellemileg mint testileg megtörve, teljesen képtelen voltam a rendszeres gondolkodásra. Azt érzem, sejtém, hogy ha a dolgok úgy maradnak, amint vannak, sohasem fogom eltávolíthatni az árnyat, mely most házasságom felett lebeg, bármily ragyogó lett légyen annak kezdetén. Tovább élhetnék így, a látzatot fenntartva.

De hogy elfeledhessem a történeteket, hogy helyzetemmel megelégedjem, ez akaratom hatalmát meghaladta. Nyugalmam mint asszony, tán legdrágább érdekem mint feleség, határozottan anyósom magaviselete titkának kipuhatolásától függött, valamint azon rejtélyes, vad szavak helyes értelmének megtudásától, melyekkel férjem ma hazamenet önmagát bevádolta előttem.

Ennyire jutottam helyzetem áttekintésében, de nem tovább. Midőn azt kértem magamtól, Mit kell tennem ezután, reménytelen zavar, öldöklő kétség tölté el lelkemet s a leggyöngébb, legtehetetlenebb nővé változtatott át, ki valaha élt.

Abba hagytam a küzdelmet. Makacs, buta, végtelen kétségbeesésben ágyamra vettem magamat és merő fáradtságból nyugtalan szagotál álomba merültem.

Kopogás szobám ajtaján ébresztett fel.

Férjem volt-e? Felugrottam, midőn ezen eszme felvillant agyamban. Türelmemnek, bátorságomnak egy újabb próbája várt reám! Félig idegesen, félig izgatottan kértem, ki az. Háziasszonyom hangja válaszolt.

„Nem szólhatnék-e kegyeddel egy percig asszonyom?“

Ajtót nyitottam. Nem titkolhatom el, hiába, igaz; — bár oly melegen szerettem, bár ott-hont és barátokat elhagytam kedvéért, ama nyomorult időben, valóságos könnyebbülést éreztem, midőn megtudtam, hogy Eustace nem tért vissza még.

Háziasszonyom belépett és be sem várva, hogy ülésel kínáljam meg, közel hozzám helyet foglalt. Most már már be nem érte velem, hogy egyszerűen velem egy rangfokra állította magát. Még egy fokkal magasabbra emelkedve a társadalmi hágcson, a protectori emelvényre lépett és könyörületesen letekintett reám, mint valami igen sajnálatra méltó lényre.

„Épen most jöttem meg Broadstairsról“ kezdé. „Remélem, ön oly igazságos lesz irányomban, s el fogja hinni, ha azt mondom, hogy őszintén sajnálom a történeteket.“

Meghajtottam magam, de nem feleltem.

„Magam is uri nő lévén,“ folytató háziasszonyom, „kit csak a balsors kényszerített szállások kiadására, de azért mégis uri asszony maradok, — mondhatom, hogy őszintén rokonszenveztem kegyeddel. Még ennél tovább is megyek. — Még arra is vállalkozom, hogy nyíltan bevalljam: nem kegyedet itélem el. Nem, igazán nem. Észrevettem, hogy kegyedet ép annyira sérté és meglepé anyósa eljárása, mint engemet; s ez igen sokat akar mondani, valóban igen sokat. Mindazáltal, kötelességemet kellett teljesítenem. Kellemetlen ugyan, de azért még sem kevesebb kötelességnél. Én leány vagyok még; kérem, nem azért, mert helyzetem változtatásához moalkal hiányzott volna, de

saját választásom következtében. Körülményeimnél fogva csak a legtisztességesebb embereket fogadhatom házámba. Az én lakóim állására nézve nem szabad rejtélynek léteznie. Egy lakónak rejtélyes helyzete mindenképp dolggal együtt jár — hogy is magyarázza ezt? Nem akarom megsérteni önt — mondjuk, — sajátosság színezetét terjeszt. Érti kérem? Már most saját itéletére bízom. Érti kérem? Már most saját itéletére bízom. Egy magányos nő az én helyzetemben csak ki nem teheti magát efféle kétes színezetnek. E megjegyzéseket egészen testvéri, keresztény értelemben tudatom önnel. Ön is urinő, sőt még tovább megyek ön is egy kegyetlenül kijátszott urinő, tehát érteni fogja —“

Tovább nem bírtam kiállani. Itt félbeszakítottam.

(Folyt. köv.)

Még azokat is, akik éveken át mást használtak, meghódította a valódi

ERŐ

sóbsorszesz,

mert mindazt egyesíti magában, amit egy igazán jó és hatásos háziasszonytól várni lehet. Öre az egészségnek, fertőtleníti, erősít és edzi az izmokat, fájdalomcsillapító. Páratlan mint a szájjvíz, haj- és bőrápolószert. — Szükséges minden háztartásban. — Kapható mindenütt 30 fill. 40 fill., 1 és 2 koronás üvegekben. Postán 10 kis üveget 3 koronáért küld utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után

KOSMOS labororium, GYÖR.
2265 Kapható mindenütt.

2013—1908. v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. bírósnak V. 1043/11 1908. számú végzése folytán közhírre tétetik, miszerint Albert Mayer részére Egyháztér 11. sz. a. debreczeni lakostól 510 kor. tőke, ennek 1906. évi július hó 1. napjától számítandó 6% kamatai és az eddig összesen 71 kor. 56 fill. perkoltsággal erejéig a fizetett összeg betudásával 1907. évi április hó 20-án bíróság lefoglalt és 1907. évi július hó 1-én ki nem igényelt Bösendorfer zongora, butorok s egyéb ingóságok 1909. évi január hó 7-én d. e. 10 órakor kezdetét veendő és Debreczenben, Egyháztér 11. sz. a. megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni. Megjegyzetetik, hogy az árverés mindazon foglaltatok részére, kik már jogerős végrehajtási zálogjogot nyertek, elrendeltetik.

Debreczen, 1908. évi december hó 3-án.

2461

Bódogh Zs. bírói kiküldött.

A bőr ápolása kötelesség az egészség érdekében s erre legalkalmasabb szer a

Mollitergin,

mely megőrzi a bőr (az arc- és kéz bőrnek) üdőségét, hamvasságát, rózsaszínben játszó fehérségét. Megszünteti a kéz vörösségét. Az eldurvult, kirepedezett és szélkifújta arcot vagy kezét, a legrövidebb idő alatt fehérré és puhává teszi! Póder alá is igen ajánlható!

Hatása gyors és biztos! Mint bőrápoló szer páratlan! Teljesen fémmentes és ártalmatlan! Egy üveg MOLLITERGIN ára 1 K. Készítő helye s forrástára

Mihalovits Jenő

gyógyszertára a „Kigyó“-hoz
Debreczenben, Főpiac 31. sz. alatt,
1938 a városházzal szemben.

Értesítés.

A Nasch József ur áltai
20 éven át vezetett

nagy-kereskedést

átvettük s azt ugyanazon
helyiségben

szövött, rövid és norinbergi
cikkekkel ujonnan és dusan
felszerelve, folyó hó végén
nyitjuk meg.

Nasch József utódai.

Önkéntes

árverésen eladatnak Zsáka községben (vasut állom. Berettyóújfalú). a gr. Rhédey kastélyban, a különféle butorok, értékes szőnyegek, függönyök, konyha és kerti berendezések stb. Vevők a január hó 11-ikén kezdődő árverésen készpénzzel tartoznak fizetni. Az árverés naponként d. e. 10—12-ig és d. u. 2—4-ig fog megtartatni.

Szabó Lajos fiai

női divatáruház

gyapju és mosókelmékben

alkalmi vásár

leszállított

jutányos áruk.

Eladó házhelyek!

A vasuti gépjavitó műhely közelében a vámospércsi országút mentén fekvő ugynevezett Nyilas-telepen

házhelyek

valamint felépített munkás lakások kedvező részletfizetésre örök áron kaphatók.

Értekezhetni lehet Dr. Márton Kálmán ügyvédnél Piacz-u. 41. szám. Ujfalussy-ház.

Használt,

de teljesen kijavított sorvetőgépek minden nagyságban, ugyszintén a világhírű eredeti Melichár-féle Unikum Drill vetőgépek továbbá Répavágók, Szecskavágók, Ekék, Boronák, Szöllőzuzók, Borsajtók és általában mindenféle gazdasági eszközök kedvező feltételek mellett eddig nem létezett olcsó árban felelősség mellett kaphatók.

Bagi István

gazdasági gépraktárban Kaba. 2266

Donogán és Somossy

Debreczen,

Kistemplombazár.

Menyasszonyi kelengye, vászon, kész fehérnemű. Női divatáruk. Külön szőnyegosztály.

Óriási választék!



2272

Aláírási felhívás.

A Néptakarék-pénztár

mint szövetkezet

Debreczen, Piac-u. 30. sz. alatt

50 fillér törzsbetéttel 1909. január 1-ével

II-ik ötéves társulatát nyitja meg.

Akik hetenkint legalább 1 koronát és életkoruknak megfelelő táblázat szerinti csekély pótdíjat is befizetnek, azon kedvezményben részesülnek, hogy a befizetett tőkájük nemcsak 4% kamattal lesz tőkésítve, de 1000 koronáról szóló életbiztosításhoz is jutnak, melylyel úgy a takarékoság mint a család jövőjéről való gondoskodás célja egyszerre és könnyen érvényre jut.

Uj tagok (férfiak és nők) ezen biztosítói rendszerbe beiratási díj és késedelmi kamat nélkül bármikor beléphetnek és megfelelő kölcsönre igényt tarthatnak.

Vidéki tagok postadíj nélkül eszközölhetik befizetéseiket.

Bővebb felvilágosítást nyújt

Az igazgatóság.

Magyar királyi államvasutak igazgatósága.

A. III. 346028/908. szám.

Pályázati hirdetés.

A magyar királyi államvasutak alulírott igazgatósága az 1909. év folyamán összes szertáraiban összegyűlő és nélkülözhetővé váló vasbádogot, acéllal kevert ócska vasféktuskót, megégett öntött vasat, betét nélküli ruggantát és az igazgatósági hivatalokban összegyűlő selejt papiranyagokat értékesíteni óhajtván, ezek eladása céljából nyilvános pályázatot hirdet.

A fenti ócska anyagokból az év folyamán és időnként összegyűlő mennyiségek lehetőleg teljes kocsirakományok összegyűlte után és lehetőleg havonként, az 1909. évi december hóban összegyűlő mennyiségek pedig legkésőbb a következő 1910. évi január hó végéig fognak az illető vevőknek rendelkezésére bocsátatni.

A magyar királyi államvasutak részéről hhtározottan kikötetik, hogy az anyagokat felajánlandó egységárak az anyagoknak az illető gyűjtő-szertárakban való áfvétele mellett tétessenek. Az anyagoknak vasuti bocsikba való felrakásáról a vevő fél saját költségén tartozik gondoskodni. Oly kikötés tehát, hogy az anyag a fél által meghatározandó távolságra vagy valamelyik állomásig bérmentesen szállítsassék, vagy vasuti kocsiba rakassék, határozottan mellőzendő, mert az ilyen ajánlat figyelembe nem vétetik.

Azon esetekben, ha a vevő fél az anyagoknak vasuti kocsikba való felrakását nem saját emberei által eszközölteti, hanem azt átadó szertárak által kívánja foganatosítani, akkor szertáraink által ezen műveletért métermázsánként a következő árak fognak felszámítatni, é. p. a vasbádogért 7 (hét) fillér.

A féktuskók és megégett öntött vasért 4 (négy) fillér, ruggantáért 11 (tizenny) fillér.

A fentebb felsoroltakon kívül az ajánlattevő magára nézve kötelezőknek elismeri az ócska anyagok eladására vonatkozó és 122291/1896. szám alatt fennálló általános feltételeinket, melyeket saját és két tanu aláírásával és 60 filléres magyar okmánykélyeggel ellátva, okvetlenül ajánlatához csatolni tartozik.

Ezen feltételek nyomtatványtárunknál példányonként 30 fillérért megszerezhetők. Vidékieknek ezen feltételek a magyar királyi államvasutak nyomtatványtárához intézendő írásbeli megkeresésre a megfelelő ár és a szükséges postabélyeg előzetes beküldése esetén megküldetnek.

A pályázni kívánók kéretnek, hogy beirt ivenként 1 koronás magyar bélyeggel ellátott, sértetlen boritékba tett és saját pecsétjével lepecsételt ajánlataikat a magyar királyi államvasutak igazgatóságának anyag- és leltárbeszerzési szakosztályához (VI., Andrassy-ut 73. sz., II. em. 43/a. ajtó.) következő címzéssel: „Ajánlat ócska anyagok megvételére 346028/1908. számhoz“ 1909. évi január hó 30-ik napjának déli 12 órájáig benyújtani sziveskedjenek.

Az ajánlatok kizárólag ezen célra rendelt és az említett anyag- és leltárbeszerzési szakosztályban egy példányban ingyen kapható ajánlati nyomtatványon és annak rovatainak pontos kitöltése mellett állítandók ki.

Az ajánlati árak korona értékben, számokkal és betűkkel olvashatóan ki-teendők.

Nem az általunk kiadott nyomtatványon kiállított vagy fentiekől eltérő feltételeket tartalmazó ajánlatok nem vehetők figyelembe.

Bánatpénzképen a megvenni szándékoló anyagmennyiségnek és az azokért felajánlott egységárak szerint kiszámított értékösszeg 5%-a, az ajánlat benyújtására kifizetett határnap előtt egy nappal déli 12 óráig készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban főpénztárunknál leteendő.

A bánatpénzt, vagy az arról szóló letéti jegyet, mely utóbbi az ajánlattevő birtokában marad, az ajánlattal egy boriték alatt nem szabad beküldeni. A bánatpénz letétele az ajánlaton felemlítendő.

Egyéb, vagy lebonyolított ügyletek biztosítására letétünkben levő, bár fel-szabadult biztosítékok ezen ajánlatokhoz nem fogadtatnak el bánatpénzül.

Bánatpénz, vagy a fentidézett aláirt feltételek nélkül, ugyszintén elégtelen bánatpénzzel nem sértetlen és le nem pecsételt boritékban, vagy elkésve beérkezett ajánlatok, vagy olyanok, melyek a fentebb felsorolt feltételektől eltérő kikötéseket tartalmaznak, figyelembevételre nem számíthatnak, ugyszintén olyanok sem, melyekben javítások vagy vakarások fordulnak elő.

Pótajánlatok egyáltalában nem vétetnek tárgyalás alá.

Az ajánlattevő ajánlatával, annak felbontásától számitandó hat hétig kötele-zettségben marad, azt tehát időközben vissza nem vonhatja.

Az ajánlatok tetszés szerinti részmennyiségekre is szólhatnak, de a magyar királyi államvasutak igazgatósága is fentartja magának azon jogot, hogy tetszés szerinti részmennyiséget engedhessen át, melyet ajánló — ha csak annak ellenke-zőjét ki nem töltötte — elfogadni köteles.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága fentartja magának továbbá azon jogot, hogy az ajánlatok között — tekintet nélkül az ajánlott árakra — sza-badon választhasson s hogy végre a cél elérésére bármi másféle intézkedéseket is tehessen.

Budapest, 1908. évi december hóban.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

Pénz.**Szén.****Mész.****Mütrágya.**

Legelőnyösebb áru és hitel beszerzési forrás.

KLÁR ANDOR kereskedelmi és bankirodája

DEBRECZEN, Miklós-utca 23. szám.

Megyei és interurbán telefon 445. sz.

Megyei és interurbán telefon 445. sz.

Áruosztály: **Köszén. Mész. Mütrágya.**

Bankosztály: Pénzügyletek. Erdők. Földbirtokok értékesítése, Parcellázás.

◀◀◀ Legjobb összeköttetés. ▶▶▶

Pénz.**Szén.****Mész.****Mütrágya.**

Téli fürdő kura a

Félix-gyógyfürdőben.

Európa leggazdagabb természetes forró és meleg kénes források. A víz hőfoka 49 celzius. 17 millió liter víz napi mennyiség. Csusz (Reuma) köszvény és bőrbajok stb. ellen. Fürdő és ivógyógymód. Szobákból a fürdőbe vezető zárt folyosók állandóan fűtve vannak. Bármely időben, meghülés veszélye nélkül lehet a kurát eredménnyel használni.

Elsőrendű ellátás, reggeli, ebéd, vacsora, szobafűtés, világítás és fürdés naponként 7 korona.

Vasut-állomás, posta, távirda, interurbán telefon a fürdő-telepen. 2330

Prespektust ingyen küld az Igazgatóság.

Légszesz és villamos csillárokat,

ámpolnákat, falikarokat, menyezet, asztali-, zongora és éjjeli szekrény-lámpákat készít petroleum és légszesz csillárokat, izlésesen átalakít villamosra vagy légszesz és villamosra

Kulcsár József

bronzműves, Debreczen, Szent-Anna-u. 6. szám alatt.

Telefon 638. szám.

Telefon 638. szám.

A Hazai Gázizzófény részv. társaság debreczeni képviselője tart állandó nagyváltékú raktárt légszesz szerelvény különlegességekből.

A Modern technika óriási fölülmulhatatlan vívmánya a lefele égő légszeszlámpák 50 százalék légszesz megtakarítással. Kül és belvilágításra ivlámpák gyönyörű hatás fényvel 3/4 rész megtakarítás villamos ivlámpa világítással szemben.

Non Oxid Porcellán invert égők 120 gyertya fény világítási erővel 50 százalék légszesz megtakarítással 85 liter légszesz fogyasztás óránként tehát 2 fillér.

Kiválóan tartós, állandó fényerejű „Radium fény“ gáz izzótesteket, (harisnyákat) melyek a legolcsóbbak.

Jókarban tartását jutányos árban elfogad, csillárok s. t. ujjátisztítását, valamint minden e szakmába vágó javításokat, elvállal gyorsan és szakszerűen végez.

Alkalmi ajándéknak

Fésű, manicur és parfüm kazetták, Ridikülök. Férfi fehérművek, Nyakkendők, harisnyák s egyéb pipere és férfi divat cikkek.

Bőr-, selyem és kötött keztyük

olcsó árak mellett

Győrfi Sándor

keztyü-, kötszer és férfi divat üzletében

DEBRECZEN, Simonffi-u. (Városi bérház.)